

แนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของ
ครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
**Guidelines for the Promotion of the Media and Information Technology of
Teachers for Learning Management in Mae Katoun Educational Quality
Development Network Center under the Mae Hong Son Primary
Educational Area 2**

สุจิตรา มโนสีลา^{1*}, สุนทร ทองคำพงษ์², อรุณศรี เงินเสื่อ³

^{1,2,3}วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, ตาก, ประเทศไทย

Sutitra Manosila¹, Sunate Tongkumpong², Arunsri Ngensue³

^{1,2,3} Northern College, Tak, Thailand

✉: * katay.punyasit@gmail.com

(*Corresponding Author Email)

Received: 13 May 2026; Revised: 02 June 2026; Accepted: 16 June 2026

© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพ ปัญหา และหาแนวทางส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ประชากรและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ทรงคุณวุฒิ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหา พบว่า โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอหรือเทคโนโลยีที่จำเป็น ส่งผลให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมาคือ ครูผู้สอนเลือกวิธีการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาซับซ้อนมากเกินไป เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน แนวทางส่งเสริม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารควรมีการใช้เทคโนโลยีในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา 2) ครูผู้สอนควรใช้เทคโนโลยีในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) ครูผู้สอนควรมีการปรับประยุกต์วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็น Active learning 4) ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5) ครูผู้สอนควรใช้เทคโนโลยีในการเลือกใช้การวัดและประเมินผลที่สะท้อนถึงพฤติกรรมความสามารถ และความคิดของผู้เรียน

คำสำคัญ: สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ; การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ; การจัดการเรียนรู้

Abstract

This research aimed to study the conditions and problems and to propose guidelines for promoting the use of media and information technology by teachers for learning management in the Mae Katoun Educational Quality Development Network Center under Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2. The population and key informants consisted of school administrators, teachers, and experts in the 2025 academic year, totaling 103 participants. The research instruments were questionnaires and structured interviews. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings revealed that the overall and individual aspects of teachers' use of media and information technology for learning management in the Mae Katoun Educational Management Center were at a moderate level. The main problems were the insufficient availability of instructional equipment and necessary technology in schools, which hindered student learning, and the selection of overly complex learning approaches that did not match learners' needs. The proposed guidelines include: 1) administrators should use technology in defining the school's vision and mission; 2) teachers should use technology to design learning management aligned with learning standards, indicators, core competencies, and desirable characteristics; 3) teachers should adapt instructional methods by using electronic media and technology to support active learning; 4) teachers should develop instructional innovations in all learning areas; and 5) teachers should use technology to select assessment methods that reflect learners' behaviors, abilities, and thinking processes.

Keywords: Media and Information Technology; Using Information Technology; Learning Management

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในหมวด 4 มาตรา 23 ข้อ 2 ระบุว่า การจัดการศึกษาทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องความรู้และ ทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้เรียนที่จะต้องมีความรู้และ ทักษะในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้กำหนดเป็นนโยบายในหมวดที่ 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาในมาตรา 64 – 67 เพื่อให้รัฐกำหนดนโยบายเร่งรัดส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนา แบบเรียน ตำราและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพโดยผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อีกทั้ง รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 13,37 – 38)

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการ นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะเทคโนโลยี ทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ได้มีการนำเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มี ความทันสมัยมากยิ่งขึ้น การเรียนรู้ของผู้เรียนจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียนและครูเท่านั้น การเรียนการ

สอนแบบเดิมจะลดน้อยลง จึงจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างระบบพัฒนาองค์ความรู้ใหม่จากองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยเฉพาะองค์การการพัฒนาการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ซึ่ง ไสว ฝักขาว (2564 : 3) กล่าวว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 สารวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชาควรเป็นการเรียนรู้จากการค้นคว้าของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ สอดคล้องกับ โปยม จันทน์น้อย (2562 : 1-5) กล่าวว่า การศึกษาของประเทศควรจะพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมในยุคประเทศไทย 4.0 เมื่อการเข้าถึงเนื้อหาความรู้ที่มีลักษณะเปิด เข้าถึงได้ง่าย การแสวงหาความรู้จึงทำได้เร็ว เด็กเยาวชนยุคใหม่มีลักษณะเป็นชนพื้นเมืองดิจิทัล (Digital Native)

การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นและถือเป็นความปกติใหม่ของการศึกษา (New Normal) จากการปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจากการศึกษาแนวคิด TPACK Model (Technological Pedagogical Content Knowledge) เชื่อว่าเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพโดยช่วยส่งเสริมครูผู้สอนให้ใช้ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบของความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านเนื้อหา (Content Knowledge) ความรู้ด้านศาสตร์การสอน (Pedagogical Knowledge) และความรู้ด้านเทคโนโลยี (Technological Knowledge) จุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนที่มีการใช้แนวคิด TPACK Model ไม่เพียงแค่นำประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน แต่ยังครอบคลุมและคำนึงถึงคุณภาพการจัดเตรียมเนื้อหาสาระวิชาที่สอน และการเลือกใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับวิธีสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนอีกด้วย (ชัยวัฒน์ แก้วพินางม, 2561 : 254) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด TPACK Model อาทิ กมลชนก แก้วศรีใส (2563 : 72) ที่ได้ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีตามกรอบ TPACK Model สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และพบว่า การจัดการเรียนรู้ตามกรอบ TPACK Model ส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 70 และมีความพึงพอใจในระดับมาก นอกจากนี้แล้ว Jang & Chen (2010, pp. 553 – 564) ที่พัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิด TPACK Model พบว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลักในการสอน ช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากเนื้อหาวิชาบางส่วนไม่สามารถสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเดิมได้ จะเห็นได้ว่า TPACK Model เป็นแนวคิดที่สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีส่งผ่านความรู้และนำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ผ่านวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยในการเพิ่มขีดความสามารถในการสอนสำหรับครูผู้สอนและผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน มีทั้งหมด 9 โรงเรียน มีบริบทเฉพาะทางด้านภูมิศาสตร์เป็นพื้นที่สูง อยู่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก มีผลทำให้การจัดการเรียนการสอน ยังไม่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพผู้บริหารและครูจึงต้องปรับตัวอย่างเร่งด่วน ประกอบกับรายงานการประเมิน

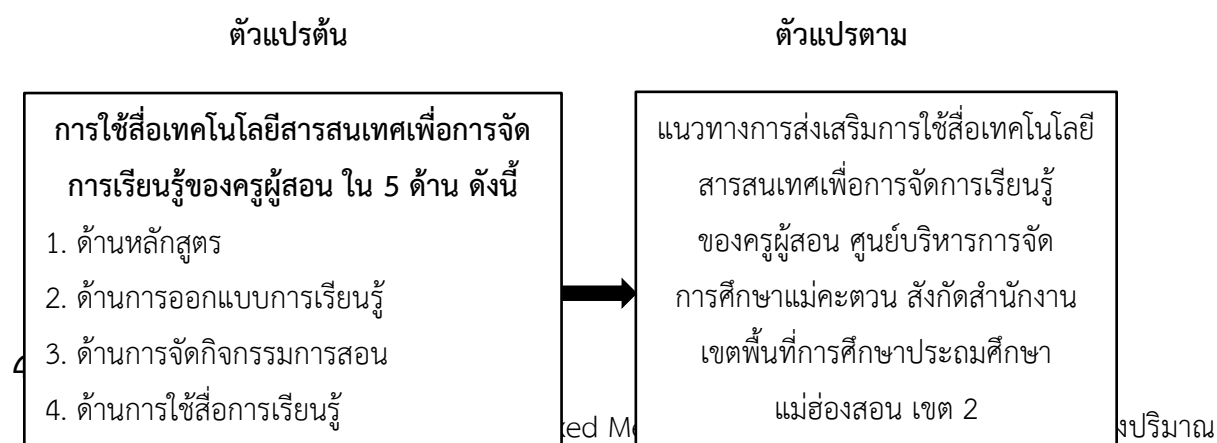
ตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2567 ของโรงเรียนบ้านแม่ออกเหนือ และโรงเรียนบ้านแม่ออก เป็นโรงเรียนที่มีบริบทอยู่บนพื้นที่สูง ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์มือถือ รายงานการประเมินตนเองพบปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรมีการพัฒนาส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการใช้งานสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และใช้แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง ควรส่งเสริมความหลากหลายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการหาแนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูในด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ส่งผลถึงคุณภาพของครู นักเรียนอีกทั้งผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะเกิดความพึงพอใจในการดำเนินงานของโรงเรียนและเกิดประโยชน์ทั้งทางนโยบาย และทางปฏิบัติในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิด ไว้ดังนี้

(Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน

เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 103 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน และครูผู้สอน จำนวน 85 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร คือ สภาพและการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. แบบสอบถาม เพื่อการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) กับแหล่งข้อมูลที่เป็นประชากร แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นปรนัย กำหนดคำตอบให้เลือกเพียงคำตอบเดียว (Multiple Choice) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท และตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Response)

2. แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality research method) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบเติมข้อความให้สมบูรณ์ และตอนที่ 2 เป็นข้อความคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะเป็นข้อความปลายเปิด (Open-end)

การจัดการข้อมูล

1. คุณภาพของแบบสอบถามหาความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และผลการทดลองใช้แบบสอบถาม (Try-out) หาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .971

2. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 ด้วยแบบสอบถามตอนที่ 1 หาค่าความถี่และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตอนที่ 3 หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3. ผลการหาแนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ด้วยแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้องเนื้อหา

5. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดได้ ดังนี้

1. สภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตร สูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการสอน ต่ำที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 โดยรวม

ด้าน	รายการ	สภาพการปฏิบัติ		แปลผล
		μ	σ	
1	ด้านหลักสูตร	3.40	0.37	ปานกลาง
2	ด้านการออกแบบการเรียนรู้	3.34	0.30	ปานกลาง
3	ด้านการจัดกิจกรรมการสอน	3.13	0.57	ปานกลาง
4	ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้	3.19	0.74	ปานกลาง
5	ด้านการวัดและประเมินผล	3.22	0.45	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.26	0.25	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.26$, $\sigma=0.25$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตร สูงที่สุด ($\mu=3.40$, $\sigma=0.37$) รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ($\mu=3.34$, $\sigma=0.30$) ด้านการวัดและประเมินผล ($\mu=3.22$, $\sigma=0.45$) และด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ($\mu=3.19$, $\sigma=0.74$) ตามลำดับ ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการสอน ต่ำที่สุด ($\mu=3.13$, $\sigma=0.57$)

2. ปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน พบว่า โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ หรือเทคโนโลยีที่จำเป็น ส่งผลให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมาคือ ครูผู้สอนเลือกวิธีการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาซับซ้อนมากเกินไป เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน หรือไม่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน แนวทางส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 2) ครูผู้สอนควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) ครูผู้สอนควรมีการปรับประยุกต์วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการ

เรียนรู้ที่มีลักษณะเป็น Active learning 4) ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5) ครูผู้สอนควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเลือกใช้การวัดและประเมินผลที่สะท้อนถึงพฤติกรรมความสามารถ และความคิดของผู้เรียน

6. อภิปรายผล

1. สภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การกำหนดนโยบายในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร การจัดสรรงบประมาณเพื่อการสนับสนุนมีจำกัด การนิเทศ กำกับ ติดตาม ไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ รวมถึงเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียมีน้อยและไม่มีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ อีกทั้งสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน ยังมีความต้องการให้การสนับสนุนด้านวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งขณะนี้ผู้ใช้ครบทุกแห่งแต่ยังขาดความเสถียรหรือความมั่นคงในการใช้งาน รวมไปถึงความไม่พร้อมของอุปกรณ์และงบประมาณ โรงเรียนหลายแห่งขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาฮาร์ดแวร์ (คอมพิวเตอร์/แท็บเล็ต) ซอฟต์แวร์ที่ได้มาตรฐาน และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ขาดทักษะและความมั่นใจของครูผู้สอน และการออกแบบบทเรียนดิจิทัลต้องใช้เวลาเตรียมตัวสูงมากนอกเหนือจากงานสอนปกติ อีกทั้งนักเรียนแต่ละคนมีต้นทุนทางเศรษฐกิจไม่เท่ากัน การบังคับใช้เทคโนโลยีเต็มรูปแบบอาจสร้างความไม่เป็นธรรมให้กับเด็กที่ไม่มีอุปกรณ์หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่บ้าน ทำให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่คะตวน โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เอกลักษณ์ แก้วปรารณา (2563 : 81 – 82) ศึกษา สภาพและแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนจำอากาศ ผลการวิจัย ครูระดับนายทหารชั้นประทวนกับชั้นสัญญาบัตร มีการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง มีความสอดคล้องกัน และนักเรียนจำอากาศ ชั้น ปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ของครูใน ระดับปานกลาง มีความสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศันสนีย์ เขาวนกุล (2566 : 112 – 114) ศึกษา การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระพงษ์ แก้วฝ่าย (2563 : 143 – 146) ศึกษา การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้โรงเรียนบ้านนาฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านนาฮี พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ โพธิ์เลิศ (2566 : 73 – 80) ศึกษา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับครู กลุ่มเครือข่ายพัฒนา

การศึกษาตำบลห้วยซ้อ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็น ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับครูกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตำบลห้วยซ้อ โดยภาพรวมมีค่า $PNI = 0.22$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับครูกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตำบลห้วยซ้อ นำเสนอ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศถูกต้องตามกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม 3) การด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน และ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในพัฒนาตนเอง

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้ไปสู่นโยบายการขับเคลื่อนเป็นการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อผลการปฏิบัติจะทำให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้ไปสู่นโยบายการขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ ควรใช้วิธีการที่หลากหลายควบคู่กัน และให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาได้ในระยะเวลาที่กำหนด

1.3 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนได้รับการพัฒนาจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เป็นครูมีความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะระดับองค์กร

2.1 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการกำกับนิเทศภายใน โดยจัดทำให้เป็นระบบและต่อเนื่อง

2.2 สถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคของสถานศึกษาในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนต่อไป

3. ข้อเสนอแนะระดับบุคคล

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทุกคนได้รับการพัฒนาจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการจัดหา พัฒนา วัสดุ อุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องโทรทัศน์ โปรเจคเตอร์ เครื่องเสียง ระบบอินเทอร์เน็ตอย่างเพียงพอส่งเสริมครูผู้สอนให้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการสอน

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนและมีการพัฒนาครูและบุคลากรมีองค์ความรู้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเพื่อการศึกษาแบบบูรณาการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4 ครูผู้สอนควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการปรับประยุกต์วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามเนื้อหาวิชาอย่างเหมาะสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการเรียนการสอน เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลในลักษณะที่ปฏิบัติได้จริง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

8. เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก แก้วศรีใส. (2563). *กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีตามกรอบ TPACK Model สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองคู อำเภอนำชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชัยวัฒน์ แก้วพินงาม. (2561). *แนวทางในการผสมผสานดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อการสอนภาษา*. *ภาษาปริทัศน์*, 33, 241–266.
- ธีระพงษ์ แก้วฝ่าย. (2563). *การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนรู้โรงเรียนบ้านนาฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].

พชนะ โปธิเลิศ. (2566). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้
สำหรับครูกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตำบลห้วยซ้อ [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้
ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย].

โพยม จันทน์น้อย. (2562). การศึกษา 4.0. MGR Online.

<https://mgronline.com/qol/detail/9600000025195>

คันสนีย์ เขาวนกุล. (2566). การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้
โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง [การค้นคว้า
อิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี].

ไสว ฝักขาว. (2564). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

[http://web.chandra.ac.th/blog/wp-content/uploads/2015/10/ทักษะแห่งศตวรรษที่-21-
พับ.pdf](http://web.chandra.ac.th/blog/wp-content/uploads/2015/10/ทักษะแห่งศตวรรษที่-21-พับ.pdf)

เอกลักษณ์ แก้วปรารถนา. (2563). การศึกษาสภาพและแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการ
เรียนรู้ของครูโรงเรียนจำอากาศ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัย
รังสิต].

Jang, S. J., & Chen, K. C. (2010). From PCK to TPACK: Developing a transformative model for
pre-service science teachers. *Journal of Science Education and Technology*, 19(6),
553–564.